

# Správa o činnosti Mesta Stará Ľubovňa v sociálnej oblasti za rok 2020

Mesto Stará Ľubovňa v roku 2020 zabezpečovalo úlohy v sociálnej oblasti v súlade s platnými zákonmi a právnymi normami prostredníctvom oddelenia sociálnych vecí a bytovej politiky.

Činnosť oddelenia sociálnych vecí a bytovej politiky bola zameraná na oblasti:

- inštitút osobitného príjemcu (ďalej „I OP“)
- dotácie pre žiakov na stravovanie a školské pomôcky
- agenda bytovej politiky
- sociálnoprávna ochrana detí a plnoletých fyzických osôb, sociálna kuratela
- jednorazové dávky sociálnej pomoci a iné formy pomoci
- zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a priestupkové konania vo veciach záškoláctva
- sociálne služby poskytované mestom - opatrovateľská služba, posudková činnosť
- stravovanie dôchodcov a ostatné príspevky
- spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb
- terénna a komunitná sociálna práca

## Inštitút osobitného príjemcu

Inštitút osobitného príjemcu (ďalej „I OP“) je legislatívne výstupom sociálnych zákonov.

Zaradenie klienta do I OP je v kompetencii ÚPSVaR. Vykonáva sa po individuálnom posúdení každého prípadu a to na podnet ÚPSVaR, na základe hlásení škôl a na podnet oddelenia sociálnych vecí MsÚ. Zaradenie do inštitútu môže byť vykonané aj na podnet klienta. V roku 2020 o zotrvanie v inštitúte požiadali 4 rodiny, 34 rodín bolo zaradených na základe návrhu MsÚ – odd. soc. vecí.

Klientmi inštitútu OP sú predovšetkým občania exkludovanej etnickej komunity, čo predstavuje 97,90 %.

Inštitút OP sa vykonáva v dvoch kategóriách. Prvú kategóriu tvoria klienti, u ktorých je potrebné zlepšiť rodinné prostredie, resp. rodine bolo uložené výchovné opatrenie. Sanácia sa týka ekonomických, rodičovských a výchovných schopností rodiny, účelného využívania dávky, redukcie výskytu sociálno-patologických javov a pod. Druhá kategória je zameraná na rodičov zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku detí.

Klienti zaradení do inštitútu OP poberajú priznané dávky vecnou, peňažnou, alebo kombinovanou formou. To znamená, poberateľom sú vydávané poukážky na nákup v zmluvných predajniach, poskytnutá hotovosť, alebo je im poskytované poradenstvo pri nákupe potravín, ošatenia, osobných potrieb v nezmluvných predajniach. Z dávok boli uskutočňované platby predovšetkým za náklady spojené s bývaním.

Poberatelia sociálnych dávok navštevujú oddelenie soc. vecí cca 1-3 krát týždenne, z dôvodu vypísania poukážok, poradenstva, kalkulácie dávky, administratívnej pomoci a pod. Prístup ku každej rodine je individuálny, rovnako individuálne je aj plánovanie výdavkov, realizované v spolupráci s klientom. Na základe finančného plánovania sú stanovené limity výberov, závisiace od výšky dávky a potrieb rodiny.

V roku 2020, v období pandémie, bol výkon osobitného príjemcu obmedzený na vyhradené dni. Vyplácanie sociálnych dávok a osobné individuálne konzultácie boli vykonávané za asistencie terénnych sociálnych pracovníkov a miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorí dohliadali na dodržiavanie hygienických opatrení a regulovali vstupy. Napriek obmedzenému prístupu na oddelenie, klienti využívali aj možnosť poradenstva telefonickou, resp. e-mailovou formou.

Tab. č. 1: Dávky poukázané na inštitút OP v rokoch 2019, 2020

Rok 2019 2020 mesiac	Počet klientov		Hmotná núdza + príspevky v €		Prídavok na diet'a + príspevky v €		Spolu v €	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
I.	72	73	4 469,30	1 050,40	8 515,03	8 990,98	12 984,33	10 041,38
II.	67	73	4 913,85	1 385,50	8 154,89	9 820,46	13 068,74	11 205,96
III.	70	75	5 582,19	1 494,40	8 090,03	9 661,47	13 672,22	11 155,87
IV.	74	65	5 458,80	879,50	8 915,54	9 551,10	14 374,34	10 430,60
V.	79	65	5 573,30	1 132,30	9 280,00	9 532,27	14 853,30	10 664,57
VI.	80	74	4 642,86	1 028,70	8 866,53	11 604,15	13 509,39	12 632,85
VII.	80	72	3 651,83	1 156,10	8 392,10	10 839,60	12 043,93	11 995,70
VIII.	74	71	3 200,32	741,20	8 077,11	10 565,15	11 277,43	11 306,35
IX.	76	81	2 904,60	761,40	8 543,46	13 568,92	11 448,06	14 330,32
X.	74	78	2 458,20	792,10	9 971,18	13 675,52	12 429,38	14 467,62
XI.	76	78	1 923,00	762,00	9 856,40	12 899,30	11 779,40	13 661,30
XII.	75	79	1 492,40	696,80	9 264,05	12 894,21	10 756,45	13 591,01
<b>Spolu</b>	<b>675</b>	<b>674</b>	<b>46 270,65</b>	<b>11 880,40</b>	<b>105 926,32</b>	<b>133 603,13</b>	<b>152 196,97</b>	<b>145 483,53</b>

V roku 2020 sa v obidvoch kategóriách pracovalo s finančnou hodnotou 145 483,53 €, poskytovanou v priemere 74 klientom. Pri porovnaní finančného výkonu inštitútu došlo v roku 2020, oproti roku 2019, k poklesu o 4,41 %. Dôvodom je spôsob určovania osobitného príjemcu, ktorý umožňuje ÚPSVaR zaradiť do výkonu poberané dávky klienta aj jednotlivo, t.j. štátne sociálne dávky alebo dávku v hmotnej núdzi.

Priebežné uvoľňovanie rodín z inštitútu vychádzalo zo zániku dôvodu ich zaradenia podmieneného sanáciou rodiny, ukončením výchovného opatrenia a u záškoláctva ukončením povinnej školskej dochádzky alebo jej zlepšením. Celkovo v roku 2020 na návrh soc. oddelenia bolo z inštitútu OP uvoľnených 32 rodín.

V rámci sociálnej práce a pomoci sociálne oddelenie vykonáva koordináciu platieb spojených s bývaním nielen u klientov inštitútu, ale aj u obyvateľov ulice Továrenskej, SNP a mestskej časti Podsadek, ktorí nie sú jeho súčasťou. Touto aktivitou sú rodiny preventívne chránené pred možnou stratou bývania a následného umiestnenia maloletých detí v sociálnych zariadeniach, ale aj začatím exekútorských konaní (Tab. č. 2).

Tab. č. 2: Prehľad platieb v roku 2020

ROK 2020	SIPO (pošta)	NÁJOM (Slobyterm)	BÝVANIE (MsÚ-pokladňa, Továrenská ul.)	KOMUNÁLNY ODPAD	INÉ (výživné, pokuty, exekútor...)	SPOLU
1. štvrťrok	2 745,06 €	805,77 €	712,31 €	3 732,21 €	415,20 €	8 410,55 €
2. štvrťrok	1 996,49 €	885,82 €	781,48 €	4 523,83 €	191,36 €	8 378,98 €
3. štvrťrok	3 943,39 €	1 240,03 €	939,64 €	5 076,86 €	432,06 €	11 631,98 €
4. štvrťrok	2 999,29 €	1 159,87 €	721,15 €	3 552,89 €	821,57 €	9 254,77 €
<b>SPOLU</b>	<b>11 684,23 €</b>	<b>4 091,49 €</b>	<b>3 154,58 €</b>	<b>16 885,79 €</b>	<b>1 860,19 €</b>	<b>37 676,28 €</b>

Sanáciu rodinného prostredia v nájomnom bývaní Mesto v roku 2020 podporilo kúpou 2 piecok v celkovej hodnote 717 €, ktoré prijímatelia pomoci uhrádzajú na splátky cez inštitút OP. Oddelenie dlhodobo spolupracuje so spoločnosťou Ekos s r.o., ktorá poskytla klientom inštitútu palivové drevo v hodnote 542,40 €, tiež s možnosťou

platby splátkovou formou. Ďalšou organizáciou, s ktorou soc. oddelenie spolupracuje je ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj, ktoré rodinám s nízkym príjmom poskytlo sanačnú pôžičku, z ktorej v hodnotenom roku jej poberatelia cez soc. oddelenie uhradili v splátkach 2 029,20 €.

### **Dotácie na výchovu k stravovacím návykom a na výchovu k plneniu školských povinností pre žiakov základných a materských škôl**

Na oddelení sociálnych vecí sa vykonáva agenda dotácií na výchovu k stravovacím návykom a na výchovu k plneniu školských povinností pre žiakov základných a materských škôl, ktorých zriaďovateľom je Mesto. Dotácie sú poskytované v zmysle novely Zákona 544/2010 o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR, účinného od 01. 01. 2019. V kalendárnom roku 2020 bola dotácia na stravu poskytnutá pre deti, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy a pre deti vo veku 2 – 5 rokov z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo príjem ktorých je najviac vo výške životného minima a navštevujú materskú školu. Dotácia na stravu bola v roku 2020 poskytnutá v zmysle vyššie uvedenej novely zákona aj všetkým žiakom základných škôl.

Dotácia na výchovu k plneniu školských povinností sa poskytuje deťom z rodín, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo príjem ktorých je najviac vo výške životného minima a navštevujú posledný ročník materskej školy alebo základnú školu.

Poskytuje sa dvakrát ročne vo výške 16,60 € na žiaka, t. j. 33,20 € ročne na žiaka. V roku 2020 bola táto dotácia poskytnutá 133 žiakom v I. polroku a 152 žiakom v II. polroku.

**Tab.č.3: Prehľad dotácie na šk. potreby za rok 2020**

ŠKOLA	školské potreby v €							
	I. polrok				II. polrok			
	počet žiakov	dotácia	čerpanie	zostatok	počet žiakov	dotácia	čerpanie	zostatok
ZŠ Komenského 6	0	0	0	0	2	33,20	33,20	0
ZŠ Levočská 6	2	33,20	33,20	0	4	66,40	66,40	0
ZŠ Za vodou 14	7	116,20	116,20	0	7	116,20	116,20	0
ZŠ Podsadek 140	124	2058,40	2058,40	0	138	2290,80	2290,80	0
MŠ Vsetínska 36	0	0	0	0	0	0	0	0
MŠ Tatranská 21	0	0	0	0	1	16,60	16,60	0
<b>SPOLU</b>	<b>133</b>	<b>2207,80</b>	<b>2207,80</b>	<b>0</b>	<b>152</b>	<b>2523,20</b>	<b>2523,20</b>	<b>0</b>

V porovnaní s rokom 2019, kedy bola dotácia na tento účel poskytnutá vo výške 5312,00 €, došlo v roku 2020 k poklesu uplatňovania si nároku na dotáciu na školské potreby o 581,00 €, t. j. v priemere o 17,5 žiaka.

**Tab. č. 4: Prehľad dotácie na stravu za rok 2020**

ŠKOLA	počet žiakov s dotáciou		strava v €		
	I. polrok	II. polrok	dotácia spolu	čerpanie	zostatok
ZŠ Komenského 6	594	624	150537,60	57136,71	93400,89
ZŠ Levočská 6	325	322	48360,00	27937,20	20422,80
ZŠ Za vodou 14	181	172	26932,80	13939,20	12993,60
ZŠ Podsadek 140	358	340	53270,40	26242,80	27027,60
MŠ Vsetínska 36	53	73	13033,20	7705,20	5328,00
MŠ Tatranská 21	72	90	16191,60	8995,20	7196,40
<b>SPOLU</b>	<b>1583</b>	<b>1621</b>	<b>308325,60</b>	<b>141956,31</b>	<b>166369,29</b>

Poskytnutú dotáciu na stravu za rozpočtový rok 2020 je žiadateľ dotácie, v tomto prípade zriaďovateľ škôl, t. j. Mesto, povinný zúčtovať najneskôr do 31. 3. 2021. Použitie dotácie podlieha povinnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom.

## Bytová politika

Mesto má vo vlastníctve 189 nájomných bytov. Správcom mestských nájomných bytov je Slobyterm, spol. s r. o., Stará Ľubovňa.

Tab. č. 5 : Mestské nájomné byty

LOKALITA	gars.	1-izb.	1,5-izb.	2-izb.	3-izb.	Spolu
Za vodou č. 1770/20,22	-	-	-	8	8	16
Za vodou č. 1787/24,26	-	5	11	10	-	26
Za vodou č. 1839/28	-	-	-	4	12	16
Za vodou č. 1894/30	-	8	-	7	-	15
Za vodou č. 1895/31	-	8	-	7	-	15
Za vodou č. 1756/18	-	-	-	2	2	4
Levočská č. 1527/20	8	-	-	17	-	25
Letná č. 1074/7	17	50	-	1	-	68
Mierová č. 13	-	-	-	1	-	1
Sládkovičova č. 1	-	-	-	1	-	1
Budovateľská č. 19	-	-	-	1	-	1
1. mája č. 5	-	1	-	-	-	1
<b>SPOLU</b>	<b>25</b>	<b>72</b>	<b>11</b>	<b>59</b>	<b>22</b>	<b>189</b>

Byt na Mierovej ulici, Sládkovičovej a Budovateľskej ulici sú bývalé štátne byty, ktoré prešli do vlastníctva Mesta. Bývajú v nich pôvodní nájomcovia, ktorí ich neodkúpili do osobného vlastníctva.

Byt na ulici 1. mája má k dispozícii Mesto. V súčasnosti ho užívajú učiteľky ZUŠ Jána Melkoviča z Ukrajiny. Trojizbový byt v bytovom dome č. 1756/18 Za vodou má k dispozícii Správca mestských nájomných bytov, Slobyterm, spol. s r. o., ktorý ho využíva a zároveň znáša náklady za jeho užívanie.

Z celkového počtu nájomných bytov sú dva dvojizbové byty v bytovom dome č. 1787/24 a 26 na ulici Za vodou a jeden dvojizbový byt v bytovom dome č. 1527/20 na Levočskej ulici bezbariérové.

Okrem týchto nájomných bytov spravuje Slobyterm, spol. s r. o., Mestu v roku 2020 aj nájomné bývanie IV. kategórie, dom č. 163/16 na ul. SNP, kde 6 obytných miestností obýva 6 rodín, spolu cca 42 osôb. V súčasnosti Mesto požiadalo o vyhotovenie potrebných odborných posudkov o technickom stave tohto domu z dôvodu, že od septembra 2016 nebolo vydané rozhodnutie o spôsobilosti elektrických zariadení. V prípade, že posudky budú negatívne, Mesto zvažuje zatvorenie tohto domu.

Pri zabezpečovaní a poskytovaní nájomného bývania Mesto postupuje v zmysle Zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní a Všeobecne záväzného nariadenia č. 6, ktorým sa stanovujú zásady pridelovania a spravovania mestských bytov.

### Evidencia uchádzačov o pridelenie mestského nájomného bytu

V období jún – august 2020 bola vykonaná aktualizácia žiadostí o nájom mestského bytu, nachádzajúcich sa v evidencii Mesta. K 31. 12. 2020 eviduje Mesto spolu 59 žiadostí. Okrem žiadostí o pridelenie nájomného bytu Mesto eviduje aj 21 žiadostí o výmenu nájomného bytu.

Tab. č. 6: Evidencia všetkých žiadostí o pridelenie bytov podľa veľkostí

	k 31.12.2020
Počet evidovaných žiadostí o pridelenie 2, 3 izb. bytu	40
Počet evidovaných žiadostí o pridelenie 1 izb. bytu, garsónky	19
<b>SPOLU</b>	<b>59</b>

Stále prevláda najväčší záujem o dvoj a trojizbové byty. Záujem o nájomné bývanie prejavujú aj obyvatelia mesta s nízkym príjmom a obyvatelia odkázaní na sociálne dávky.

Žiadosti o pridelenie nájomného bytu sú evidované na Mestskom úrade po dobu troch rokov od zaevidovania. O pridelenie dvojizbových a trojizbových bytov žiadajú väčšinou mladé rodiny, prípadne páry, ktoré plánujú spoločnú budúcnosť. Žiadateľmi menších bytov sú prevažne jednotlivci, osamelí rodičia, seniori a sociálne odkázaní občania.

### Pridelovanie bytov

Poradným orgánom primátora mesta v oblasti pridelovania a spravovania bytov je Komisia sociálnych vecí, rodiny, bytovej politiky a zdravotníctva pri MsZ v Starej Ľubovni. Komisia sa pri posudzovaní evidovaných žiadostí o pridelenie mestských nájomných bytov riadila VZN č. 6, ktorým sa stanovujú zásady pridelovania a spravovania mestských bytov.

Tab. č. 7 : Evidencia žiadostí o byt za rok – porovnanie rokov 2019, 2020

	k 31.12.2019	k 31.12.2020
Počet zaevidovaných žiadostí o pridelenie bytu	34	32
Počet podaných žiadostí o opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy	164	180
Počet pridelených nájomných bytov	9	7
Výmena bytov v rámci bytového fondu	2	2

V roku 2020 bolo do evidencie Mesta zaevidovaných 23 žiadostí o dvoj, prípadne trojizbový nájomný byt a 9 žiadostí o jednoizbový byt, prípadne garsónku.

O predĺženie zmlúv o nájme bytu na ďalšie obdobie v roku 2020 požiadalo 180 nájomcov. Záväzné pokyny na opakované uzatvorenie zmlúv o nájme mestských bytov na ďalšie obdobie boli vydané primátorom mesta najčastejšie na dobu jedného roka. V prípade bytového domu na Letnej ulici, pri bezproblémových nájomcoch, boli záväzné pokyny vydané aj na dlhšie obdobie, max. na dobu 3 rokov. V odôvodnených prípadoch boli záväzné pokyny vydané na dobu kratšiu ako jeden rok. V roku 2020 nebol primátorom mesta vydaný záväzný pokyn na uzatvorenie nájomnej zmluvy na dobu neurčitú.

V roku 2020 bolo možné prideliť len nájomné byty, ktoré boli uvoľnené predchádzajúcim nájomcom. Novým žiadateľom bolo pridelených spolu 7 takýchto bytov. Výmena nájomných bytov v rámci bytového fondu Mesta sa vykonala v dvoch prípadoch.

### Pohľadávky na nájomnom

Podobne ako v minulých rokoch aj v roku 2020 je kladený dôraz na znižovanie pohľadávok správcu mestských nájomných bytov voči nájomcom mestských bytov.

V porovnaní s rokom 2019 došlo k miernemu poklesu pohľadávok. Uvedené nedoplatky sú pohľadávky Správcu mestských nájomných bytov voči súčasným nájomcom, ktorí užívajú byty na základe platných zmlúv o nájme. K týmto nájomcom pristupuje Mesto v spolupráci so Správcom bytov individuálne. Žiadostiam o opakované uzatvorenie nájomnej zmluvy sa v týchto prípadoch vyhovie zvyčajne na kratšie obdobie, uzatvára sa dohoda o splátkach dlžnej sumy, prípadne sa žiadosti nevyhovie. Správca mestských nájomných bytov ďalej postupuje v zmysle platných právnych predpisov.

Okrem týchto pohľadávok vymáha Správca mestských nájomných bytov, súdnou cestou, prostredníctvom exekučných konaní, prípadne iným spôsobom, aj pohľadávky voči už bývalým nájomcom mestských nájomných bytov.

**Tab. č. 8: Prehľad nedoplatkov v nájomných bytových domoch k 31.12.2020 v €**

<b>Lokalita</b>	<b>nedopl. súčasných náj. k 31.12.2019</b>	<b>nedopl. súčasných náj. k 31.12.2020</b>	<b>porovnanie dec 2019.-dec. 2020</b>
Levočská 1527/20	921,27	865,42	-55,85
Letná 1074/7	858,27	925,65	+67,38
1. mája 563/5	105,46	121,11	+15,65
Sládkovičova 1	150,00	113,94	-36,06
Budovateľská 19	0	0	0
Mierová 13	0	0	0
Za vodou 1756/18	0	0	0
Za vodou 1770/20, 22	1237,53	278,49	-959,04
Za vodou 1787/24, 26	182,25	222,82	+40,57
Za vodou 1839/28	99,56	288,65	+189,09
Za vodou 1894/30	0	0	0
Za vodou 1895/31	452,13	0	-452,13
SNP 16	0	90,00	+90,00
<b>S P O L U :</b>	<b>4006,47</b>	<b>2906,08</b>	<b>-1100,39</b>

## **Sociálnoprávna ochrana detí a plnoletých fyzických osôb, sociálna kuratela**

Na úseku starostlivosti o rodinu a dieťa Mesto Stará Ľubovňa poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch maloletým deťom, ak je život, alebo zdravie dieťaťa v doterajšom prostredí vážne ohrozené.

Spolupracuje s orgánmi štátnej správy pri obnove rodinného prostredia, spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení uložených súdom a úradom práce. Vyjadruje sa k spôsobu života občanov, ktorí majú záujem o náhradnú rodinnú starostlivosť a to buď účasťou na súdnych pojednávaniach alebo písomným vyjadrením. Mesto podáva správy orgánom štátnej správy. Každé podanie si vyžaduje šetrenie v prirodzenom prostredí rodín mal. detí, ale aj plnoletých osôb, ktoré sú pozbavené spôsobilosti v plnom rozsahu, zhodnotenie priestupkových konaní vedených Mestom Stará Ľubovňa za uplynulé obdobie, príp. získavanie informácií ďalšími dostupnými spôsobmi.

V hodnotenom roku to bolo vypracovaných celkom:

39 správ o nesvojprávnych na základe vyžiadania súdu,

30 správ o povesti na maloletých a mladistvých na základe vyžiadania polície,

19 správ - podklady pre súdne konania,

63 správ o povesti pre ÚPSVAR a iné úrady.

Mesto sa v súlade s občiansko-právnym poriadkom stalo kolíznym opatrovníkom pre súdne konania vo veciach maloletých detí. V tomto roku sa poverený zástupca Mesta zúčastnil na 16 súdnych pojednávaniach, ktoré sa konali za účelom nariadenia a zrušenia výchovného opatrenia, obmedzenia svojprávnosti na právne úkony, pozbavenie výkonu rodičovských práv, ustanovenie poručníka, zmena opatrovníka, určenie splnenia podmienok osvojiteľnosti, nariadenie ústavnej starostlivosti, zmeny zariadenia ústavnej starostlivosti, zverenie dieťaťa do náhradnej starostlivosti a pod.

Mesto v zmysle zákona NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele má možnosť poskytnúť príspevok rodičovi na dopravu za dieťaťom umiestneným v centre pre deti a rodiny. V roku 2020 nepožiadali o tento príspevok žiadni rodičia. V zmysle uvedeného zákona vznikla Mestu povinnosť poskytnúť príspevok mladému dospelému, ktorý odchádza z centra, vo výške 30 % zo sumy príspevku poukázaného centrom. V roku 2020 o tento príspevok požiadal jeden mladý dospelý, ktorému bola vyplatená suma 288 €. Uvedený mladý človek ju použil na vyplatenie zábezpeky za bývanie v Bratislave, kde si našiel prácu. V aktuálnom roku (dovŕšením plnoletosti) vzniká nárok dvom odchovancom detského domova, ktorí však môžu zostať v detskom domove aj dlhšie, pričom nárok na príspevok nestrácajú.

Mesto Stará Ľubovňa malo v roku 2020 celkovo 21 detí zo 7 rodín umiestnených v Centre pre deti a rodinu v mestách Svidník, Podolíne, Prešov a Poprad. U štyroch detí, ktoré sú umiestnené v zariadení a u ktorých sú obaja rodičia pozbavení rodičovských práv, vykonáva Mesto aj funkciu poručníka. Títo rodičia sa dlhodobo zdržiavajú v Českej republike. V priebehu roka 2020 boli dve deti z Centra pre deti v Poprade umiestnené do náhradnej rodinnej starostlivosti formou pestúnstva.

## **Jednorazová dávka sociálnej pomoci a iné formy pomoci**

V zmysle zákona NR SR č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi môže Mesto poskytnúť jednorazovú dávku sociálnej pomoci na základe písomnej žiadosti občana mesta.

V roku 2020 bolo podaných 8 žiadostí o poskytnutie jednorazovej dávky sociálnej pomoci. Po prešetrení sociálnych pomerov u žiadateľov bola jednorazová finančná výpomoc schválená vo všetkých 8 prípadoch.

Celkové čerpanie dávky za rok 2020 bolo vo výške 880 €, čo predstavuje 44 % zo sumy vyčlenenej v rozpočte. Priemerná schválená čiastka dávky na jednu žiadosť v roku 2020 bola 110 €. Poskytnutá jednorazová finančná výpomoc bola oproti roku 2019 nižšia o 670 €, predovšetkým z dôvodu finančnej výpomoci trom rodinám, ktoré si hľadali nové bývanie po uzatvorení bytového domu v Podsadku č. 117, ešte v roku 2019. Jednorazovú dávku použili rodiny najčastejšie na zabezpečenie nevyhnutných potrieb, zaplatenie dočasného

bývania, keď kvôli epidémii prišli o bývanie, zaplatenie liekov pri náhlom vypuknutí onkologického ochorenia a pod.

Spišská katolícka Charita zabezpečovala opatrovateľskú službu pre jednu klientku, ktorá má v meste trvalý pobyt. Nakoľko prebiehajúci projekt Opatrovateľská služba nepreplácal plnú úhradu za mzdu opatrovateľky, mesto doplácalo v zmysle zmluvy Charite rozdiel nákladov na túto službu do 30.6.2020.

Mesto aktívne participovalo na potravinových formách pomoci pre seniorov, občanov so zdravotným znevýhodnením a sociálne odkázané rodiny. V spolupráci s Mládežníckym parlamentom a CVČ organizovalo Mesto v predvianočnom období charitatívnu akciu pod názvom KILO, počas ktorej boli 22-dvom rodinám odovzdané balíčky, ktoré obsahovali predovšetkým trvanlivé potraviny. Mesto sa zapojilo aj do potravinovej zbierky pod názvom „Podeľ sa a pomôž“ a potravinová pomoc bola odovzdaná 43 rodinám v núdzi, do Domu sv. Anny v Starej Ľubovni, Domu sv. Jána Almužníka v Novej Ľubovni, do samostatnej skupiny Centra pre deti Spišská Belá na Zámockej ulici v Starej Ľubovni. Do projektu sa môžu zapojiť všetci zákazníci predajne Lidl, ktorí môžu ľubovoľný tovar po jeho zaplatení vložiť do pripraveného koša za pokladňou. Potraviny sú pravidelne vo štvrtok preberané a odovzdávané, tam kde sú najviac potrebné. Projekt má dlhodobý charakter.

Po novelizácii zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách žiadajú ľudia odkázaní na sociálnu službu v zariadeniach o túto službu prostredníctvom mesta, v ktorom majú trvalý pobyt. V zmysle uvedeného zákona obec poskytne alebo zabezpečí poskytnutie sociálnej služby v zariadení. Vzhľadom na to, že Mesto Stará Ľubovňa nie je zriaďovateľom takéhoto zariadenia, žiada o zabezpečenie poskytovania v zariadeniach, ktoré si zvolí klient. Klientovi túto voľbu umožňuje zákon. V uplynulom roku 2020 mesto podalo žiadosť o zabezpečenie sociálnej služby v Domove pre seniorov v Starej Ľubovni pre 15-tich žiadateľov, z toho pre siedmich o bezodkladné zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zmysle § 8 ods. 6 zákona číslo 448/2008 Z.z. z dôvodu vážneho ohrozenia života alebo zdravia.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb majú po novom možnosť získať príspevok na poskytovanú sociálnu službu od mesta podľa trvalého pobytu ich klientov. V roku 2018 takto o príspevok požiadali 4 neverejní poskytovatelia a v roku 2019 piati poskytovatelia, v roku 2020 dvaja. Mesto aktuálne týmto neverejným poskytovateľom neprispieva, nakoľko o zabezpečenie tejto služby pre klientov u nich nepožiadalo.

## **Zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a priestupkové konanie vo veciach záškoláctva**

Obec ako príslušný správny orgán v zmysle zákona č. 596/2003 Z.z. Zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov eviduje zanedbávanie povinnej školskej dochádzky a vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ohrozovania výchovy a vzdelávania maloletého, alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku žiaka.

V školskom roku 2019/2020 bolo v evidencii mestského úradu 14 žiakov základnej školy s nahláseným záškoláctvom. Priestupkové konanie sa v januári roku 2020 konalo v jednom prípade. Rodičom bolo uložené pokarhanie a zároveň museli uhradiť trovy konania v sume 16 €. Na Okresné riaditeľstvo policajného zboru neboli podané žiadne oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu (pri záškoláctve nad 100 neospravedlnených hodín). V roku 2020 došlo v školskom systéme k výrazným zmenám zavedením dištančného vzdelávania z dôvodu epidémie a tým aj k podstatnému zníženiu evidovaného záškoláctva.

V oblasti záškoláctva sa pracuje s celou rodinou prevenčným spôsobom. To znamená, že už pri prvej absencii rodinu navštívi terénny pracovník, príp. pracovník MOPS, poučí ju o dôsledkoch konania a následne je v rodine vykonávaná náhodná kontrola za účelom zisťovania školskej dochádzky.

## Opatrovateľská služba

Mesto Stará Ľubovňa je v rámci sociálnych služieb poskytovateľom terénnej opatrovateľskej služby. Táto služba, ktorú mesto poskytuje od roku 2003, predstavuje nosnú formu terénnych sociálnych služieb pre seniorov, pre dospelých v ekonomicky aktívnom veku, avšak už neaktívnych z dôvodu zdravotného postihnutia, ale aj mladých či deti, ktorí z dôvodu zdravotného handicapu nie sú schopní samostatného plnohodnotného života. Opatrovateľskú službu Mesto poskytuje žiadateľom bez vekového obmedzenia, ktorí v súlade so Zákonom 448/2008 o sociálnych službách o túto službu požiadajú a sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby. Táto sociálna služba sa poskytuje v časovo vymedzenom rozsahu, počas pracovných dní a počas pracovnej doby v súlade s úradnými hodinami Mestského úradu od 7.30 do 15.30 h.

V priebehu roka 2020 bola poskytnutá opatrovateľská služba 34 klientom. Úkony opatrovateľskej služby vykonávalo u týchto opatrovaných 17 opatrovateľiek.

V roku 2020 bolo prijatých 9 žiadostí o poskytnutie opatrovateľskej služby a 8 žiadostí o navýšenie hodín poskytovanej opatrovateľskej služby. Trinásť žiadostí bolo vybavených kladne a štyria žiadatelia na poskytnutie opatrovateľskej služby pre nedostatok personálnych kapacít čakajú (dvaja na navýšenie hodín a dvaja na poskytnutie opatrovateľskej služby).

Od 01.09.2019 do 31.10.2021 je Mesto zapojené do projektu Opatrovateľská služba.

## Posudková činnosť Mesta

V roku 2020 bolo podaných 31 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu, 25 žiadostí podali ženy, 6 žiadostí muži. Na základe týchto žiadostí bolo vydaných 16 rozhodnutí o odkázanosti na opatrovateľskú službu (13 ženám a 3 mužom), 14 rozhodnutí o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov (12 ženám a 2 mužom). Jedna žiadosť bola ukončená vydaním rozhodnutia o neodkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov (z dôvodu nízkeho stupňa odkázanosti). Pre porovnanie v roku 2019 bolo vydaných 10 posudkov na opatrovateľskú službu a 20 na zariadenie pre seniorov. V roku 2020 došlo k zmene žiadostí o posúdenie sociálnej odkázanosti z dôvodu, že epidémia výrazne zmenila podmienky prijímania klientov do zariadení a klienti odkázaní na pomoc riešili svoju situáciu predovšetkým opatrovateľskou službou.

Zdravotné posudky na základe žiadosti Mesta vypracováva MUDr. Marián Kríž, PhD. a Mgr. & Mgr. Iveta Tináthová v sume 30,- € za jeden zdravotný posudok.

## Stravovanie dôchodcov

Dodávateľom stravy na obdobie 1.7.2020- 31.12.2021 je Reštaurácia Kolkáreň, s cenou 3,95 € za 1 obed vrátane dovozu obeda k dverám klienta v jednorazovom plastovom obale.

Podľa VZN č.63 O poskytovaní opatrovateľskej služby a poskytovaní finančného príspevku na sociálnu pomoc, na základe ktorého Mesto zabezpečuje stravovanie prostredníctvom stravovacieho zariadenia počas pracovných dní. O príspevok na stravovanie môže požiadať starobný dôchodca a invalidný dôchodca s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť nad 70 %. Úpravou VZN zo dňa 01.09.2019 došlo k zmene výšky príjmu pre získanie finančného príspevku na stravu a to pre jednotlivca do výšky príjmu 600 €, pre spoločne posudzované osoby do výšky príjmu 900 €.

K 31.12.2020 poberalo stravu prostredníctvom Mesta 112 stravníkov, z toho 90 stravníkom vznikol nárok na príspevok. V roku 2020 prispelo Mesto dôchodcom na stravu v celkovej sume 15273,00 €, na rozdiel od roka 2019 celkovo sumou 9 885 €, čo bolo spôsobené predovšetkým zmenou príjmových hraníc.

## Ďalšie finančné príspevky

Finančné príspevky sa na základe VZN č. 63 poskytujú ako dobrovoľná sociálna pomoc fyzickým osobám s trvalým pobytom na území mesta Stará Ľubovňa na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

### 1. Finančný príspevok na požičiavanie pomôcok

Tento príspevok bol poskytnutý trom žiadateľom. Raz vo výške 10 € a vo výške 40 €, dvakrát vo výške 40 €. Mesto prispelo celkovo v sume 80,00 €.

### 2. Finančný príspevok na zabezpečenie služby s použitím telekomunikačných technológií a to monitorovanie a signalizácia pomoci

Tento príspevok sa poskytuje vo výške 10 € mesačne. Poskytnutý bol šiestim žiadateľom po dobu 3x 12 mesiacov, 1x 4 mesiace a 1x1 mesiac. Mesto prispelo v sume 470,00 €.

## Zabezpečenie nákupov pre seniorov

V súvislosti s aktuálnou pandemickou situáciou ponúklo mesto dôchodcom a iným osobám, napr. v karanténe, možnosť zabezpečenia nákupov. Služba bola plánovaná a starostlivo organizovaná. Mesto využívalo predovšetkým svoje opatrovatelky, ale pomocnú ruku ponúkli aj dobrovoľnícke skupiny a zamestnanci Ľubovnianskej knižnice. Služba bola v prevádzke nielen v prvej, ale aj v druhej fáze pandémie a ľudia ju môžu využívať aj naďalej.

## Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb

Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb vznikol 01. 01. 2016 združením 27 obcí. V roku 2017 vstúpili do úradovne ďalšie dve obce. Momentálne je v úradovni 29 obcí. Nakoľko obyvateľstvo starne a s ním sú spojené aj zdravotné problémy vedúce k jeho postupnej strate sebestačnosti, záujem zapojenia do úradovne narastá.

V roku 2020 bolo podaných 31 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Na základe týchto žiadostí bolo vydaných 31 rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu, 6 rozhodnutí o odkázanosti na opatrovateľskú službu, 18 rozhodnutí o odkázanosti na zariadenie pre seniorov, 5 rozhodnutí o odkázanosti na denný stacionár, 2 rozhodnutia o odkázanosti na zariadenie opatrovateľskej služby.

Tab. č.9: Počet žiadostí a vydaných rozhodnutí

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet podaných žiadostí	46	73	51	49	31
Rozhodnutia o odkázanosti na OS	28	22	11	12	6
Rozhodnutia o odkázanosti na ZpS	18	34	34	27	18
Rozhodnutia o odkázanosti na DS	0	15	4	3	5
Rozhodnutia o odkázanosti na ZOS	0	2	2	7	2

V roku 2020 bolo z dôvodu celosvetovej pandémie Covid-19 podaných menej žiadostí, nakoľko zariadenia pre seniorov v rámci preventívnych opatrení neprijímali nových klientov. Ďalším dôvodom bolo dlhodobé

pozastavenie činnosť v dennom stacionári v obci Údol. Opatrovateľská činnosť (prostredníctvom Charity a spoločnosti Šias, s.r.o.) sa vykonávala za prísnych protiepidemiologických opatrení. Táto činnosť bola zúžená na nevyhnutné úkony ako základná starostlivosť o klienta, nákup liekov, potravín a drogérie. Opatrovateľky museli byť vybavené dostupnými ochrannými pomôckami.

Na základe zmluvy Mesta zdravotné posudky sociálnej úradovni vypracováva MUDr. Marián Kríž, PhD. a Mgr. Iveta Tináthová. Za vypracovanie jedného posudku je stanovená odmena vo výške 30, - €. Za rok 2020 bola vyplatená suma za vypracovanie posudkov 950,84 € (vrátane mzdových odvodov).

Väčšina obcí za chod a služby spoločného obecného úradu na zabezpečenie sociálnych služieb zaplatila za rok 2020 príspevok už v sume 1,15 € /obyvateľ/rok, nakoľko doposiaľ poskytovaný príspevok nepostačoval na úhradu výdavkov úradu.

**Tab.č.10 : Ročné vyúčtovanie, porovnanie rokov 2016 - 2020**

<b>Vyúčtovanie za rok:</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
<b>Celkové príjmy</b>	<b>17 627,00</b>	<b>18 074,00</b>	<b>18 111,00</b>	<b>18 848,00</b>	<b>20 303,06</b>
<b>Celkové výdavky:</b>	<b>12 751,14</b>	<b>17 990,03</b>	<b>18 643,94</b>	<b>19 501,12</b>	<b>20 980,63</b>
Mzdy	4 791,36	9 444,00	10 262,00	11 288,00	12 691,80
Odvody z miezd	1 656,63	3 300,53	3 586,38	3 978,00	4 578,22
Interiérové vybavenie	1 549,40	0	0	0	0
Poštovné a tel. služby	313,55	373,29	368,95	378,91	491,09
Školenia, kurzy, semináre, cestovné	21,10	93,80	471,61	299,00	131,00
Služby – iné	0	0	0	0	0
Výpočtová technika	1 008,00	299,00	0	0	35,00
Všeobecný materiál	485,21	310,27	360,41	167,80	282,28
Nájomné a služby	1 094,76	1 095,00	1 095,00	1 095,00	1 095,00
Poplatky v banke	50,62	101,50	111,04	106,14	112,84
Stravovanie	550,00	539,00	545,6	600,21	612,56
Nemocenské dávky a DOVP	0	0	0	0	0
Znalecké posudky	1 230,51	2 433,64	1 831,06	1 561,56	950,84

Spoločný obecný úrad pre zabezpečenie sociálnych služieb je vedený pod Oddelením sociálnych služieb a bytovej politiky a zamestnáva jednu pracovnú silu na plný pracovný úväzok. V roku 2020 sa spustil informačný systém Spoločných obecných úradov, ktorý zaznamenáva činnosť spoločnej sociálnej úradovne.

## **Terénna sociálna práca**

V rámci realizácie projektu s názvom „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít II“ bol výkon práce aj v roku 2020 zabezpečovaný 3 terénnymi sociálnymi pracovníkmi a 3 terénnymi pracovníkmi, a to od 01.11.2019, pričom aktuálna fáza je zazmluvnená do 31.10.2022.

K 31.12.2020 bolo v rámci druhej fázy evidovaných celkom 484 klientov, z toho 360 klientov z Podsadku, 62 klientov z Továrenskej ulice a 62 z mesta. Zhodnotenie výkonu Terénnej sociálnej práce môžeme rozdeliť do viacerých oblastí, ktoré sa zameriavajú na poskytovanie pomoci a riešenie problémov sociálne vylúčených osôb, osôb ohrozených soc. vylúčením, ktoré sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii.

Priame aktivity boli ovplyvnené predovšetkým šírením ochorenia COVID-19 a boli zamerané predovšetkým na oblasť zdravia, pričom výkon podliehal prísny epidemiologický opatreniam a bol vykonávaný v špeciálnom režime aj v prirodzenom prostredí klientov. Medzi najčastejšie intervencie patrili:

- osвета a prevencia pred COVID-19,
- registrovanie klientov cez portál e-hranica po návrate zo zahraničia,
- pomoc klientom s registráciou sa na PCR test (70 klientov),
- monitoring návratilcov zo zahraničia – spolupráca s MOPS,
- asistencia a kontrola dodržiavania všetkých protiepidemiologických opatrení v čase vyplácania dávok cez inštitút osobitného príjemcu – spolupráca s pracovníčkou inštitútu osobitného príjemcu,
- pomoc pri distribúcií ochranných pomôcok občanom (rúška, respirátory, dezinfekcia)
- distribúcia informatívnych letákov a plagátov pred celoplošným testovaním,
- účasť na celoplošnom testovaní ako dobrovoľníci,
- monitoring dodržiavania opatrení v jednotlivých lokalitách,
- osвета ohľadom nástupu detí do školy od 01.06.2020 počas trvania pandémie COVID -19
- spolupráca so školou a rodičmi pri zabezpečovaní vzdelávania,
- asistencia klientke pri využívaní novovytvoreného hygienického centra v priestoroch Komunitného centra v Podsadku, sprostredkovanie hygienických potrieb nového oblečenia,
- v rámci kampane „Pomôžme deťom“, ktorú organizovala dm drogeria zapojenie rodiny do kampane,
- súčinnosť pri prerozdeľovaní potravín od OD Lidl – výber rodín a odovzdanie potravinovej pomoci,
- asistencia TSP/TP pracovníkov pri distribúcií balíkov seniorom v rámci vianočnej akcie „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Okrem toho pracovali terénni sociálni pracovníci aj v iných oblastiach a to v oblasti zamestnania, bývania, financií, prevencie sociálno-patologických javov a podobne.

## Komunitné centrum

V mesiaci november 2019 sa uskutočnil kontinuálny prechod do II. Fázy projektu Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít, pričom aktuálna fáza trvá do 31.12.2021. Za rok 2020 eviduje spolu 292 klientov, z toho 176 ženského pohlavia, 116 mužského pohlavia. Zamestnanci Komunitného centra organizačne zabezpečujú riadenou formou práce voľný čas 63 deťom. V súčasnosti pracujú v KC traja pracovníci na pozíciách odborný pracovník - garant komunitného centra, odborný pracovník a asistent odborného pracovníka. V mesiaci január 2020 došlo k výmene zamestnanca na pozícii asistenta odborného pracovníka formou výberového konania.

Špecifickým cieľom komunitnej práce je hľadať riešenie nepriaznivej sociálnej/životnej situácie tej skupiny obyvateľov, ktorá sa pre dlhodobu neriešenú sociálne problémy stala členom vylúčenej komunity. Na rozdiel od iných služieb je komunitná práca akýmsi mostom medzi majoritou a minoritou a komunitné centrum je v tomto prípade vnímané ako priestor pre spoločný dialóg a rôzne aktivity.

Rómske deti formou krúžku vykonávajú rôzne ponúkané činnosti podľa vlastného výberu – maľovanie, modelovanie, tanec, spev, kreatívna činnosť a rôzne športové hry. Do skupinových aktivít sú zapájané aj deti s zdravotným znevýhodnením, týmto spôsobom sú rozvíjané ich zručnosti a schopnosti potrebné pre kooperáciu s inými deťmi a zároveň sa tak znižujú riziká ich sociálneho vylúčenia. Komunitné centrum spolupracuje s Centrom pre rodiny s deťmi (detský domov), pričom sa snaží podporovať nové kontakty a priateľstvá medzi komunitami..

Komunitné centrum participuje na príprave rómskych detí v predškolskom veku na zápis do 1. ročníka ZŠ. V komunitnom centre sa uskutočnil zápis žiakov do 1. ročníka ZŠ a aj psychologické vyšetrenie. V roku 2020 sa pripravovalo na nástup do ZŠ 7 detí, ktoré boli zaradené do 0 ročníka v ZŠ Podsadek - elokované pracovisko Stará Ľubovňa. Práca s deťmi obsahuje rozvoj grafomotorických schopností, rozvoj kognitívnych a jazykových zručností.

V Komunitnom centre sa realizujú aj rôzne preventívne aktivity zamerané na zdravý výživu, osobnú hygienu, finančnú gramotnosť, etiku správania sa a spoločné predsavzatia. V spolupráci s Mestom Stará Ľubovňa sa zapojili do potravinovej pomoci pod názvom „Podeľ sa a pomôž“.

Komunitné centrum poskytuje základné sociálne poradenstvo. Sociálne poradenstvo je odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Zamestnanci Komunitného centra objektívne posudzujú

povahu problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytujú základné informácie o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčenie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. práv a právom chránených záujmov

Pandémia výrazným spôsobom zasiahla do činností komunitného centra, predovšetkým nemožnosťou organizovania spoločných stretnutí a preto sa napríklad počas pandémie šili ochranné rúška na tvár pre miestnu marginalizovanú komunitu na Továrenskej ulici. V komunitnom centre sa ušilo 567 rúšok, ktoré boli následne distribuované spolu s poučením o správnom nosení a . Monitorovali fungovanie a napĺňanie základných životných potrieb členov cieľových skupín. Využívali alternatívne spôsoby komunikácie pracovníkov s členmi cieľových skupín. Informovali o možnosti prevencie a spôsobe narábania s ochrannými pomôckami, o príznakoch a možnostiach prenosu ochorenia. Motivovali klientov k častému a dôkladnému umývaniu rúk teplou vodou a mydlom. Priebežne overovali mieru porozumenia a informovanosti ľudí z cieľovej skupiny kladením potvrdzujúcich otázok ohľadom rizík a možností ochorenia, krokov prevencie a správneho používania ochranných pomôcok. Informovali o aktuálnom dianí a opatreniach na dostupných miestach a v zrozumiteľnej forme/jazyku. Robili osvetu ohľadom očkovania na COVID – 19. Klientov informovali ohľadom celoplošného testovania, domácej karantény.

### **Komunitné centrum v Podsadku**

Mesto v rámci projektu zabezpečilo kompletnú prestavbu budovy Komunitného centra v Podsadku, ktorá bola daná do užívania pre ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj. Realizujú tam služby komunitného centra, ale aj stredisko osobnej hygieny s pracovňou, ktoré môžu využívať nielen obyvatelia marginalizovanej komunity.